

Stampij in de abdij

Blijspel in drie bedrijven

door

W.A. DE GROOT

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **STAMPIJ IN DE ABDIJ** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **W.A. DE GROOT** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2021 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **9** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl. Gebruik hiervoor uw aanvraag code (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of via de mail/aanvraagkaart. Bij vragen kunt u informeren bij I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl of via de mail/aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

MOEDER-OVERSTE BRASPENNING - zeer strenge hoofdnon van het klooster. (50+)

LUDWINA - non en kaarsenmaakster. (30+)

BETTINE - non die flesjes met wijwater afvult. (30+)

DOROTHE - non die handwerkjes maakt . (30+)

CLEMENTINA - non en huishoudelijk werkster. (30+)

KARDINAAL KOOPS - kardinaal van het bisdom waaronder het klooster valt. (40+)

THEODORUS - broeder, te gast in klooster. (35+)

HELMUS - broeder, te gast in klooster. (45+)

BISSCHOP MACHIELSEN - goede bekende van Braspenning. (50+)

DECOR:

Kloosterdecor met 3 deuren. De linker deur leidt naar de kamer van Moeder-overste. De deur in de rechterwand verschaft toegang tot het onderkomen van de broeders. De achterdeur is voor al het overige. In de achterwand bevindt zich een glas-in-lood raam. (evt. geschilderd) Tegen de rechterwand een schrijftafel met eenvoudige stoel. Onder het glas-in-lood raam staat een brede lage kast met daarop kaarsen, koperen bekers en de bijbel. Middenvoor een grote eettafel met 7 stoelen erachter. Op de tafel staan kandelaars en kelken. De rest inrichten naar eigen smaak met bijvoorbeeld kruisbeelden, Maria-beeldjes etc. Het geheel in het eerste bedrijf wel sober houden.

EERSTE BEDRIJF

Als het doek opengaat, zitten de volgende personen aan de werktafel: Ludwina, die kaarsen maakt door een lont met regelmaat onder te dompelen in een pan was. Bettine die met een schenkan en trechtertje, flesjes met wiywater vult. Dorothe met een borduurwerkje in handen. Na enige tijd komt zuster Clementina binnen met een bak aardappelen en een emmer water. Ook zij neemt plaats aan de werktafel waarna ze de aardappelen gaat schillen.

LUDWINA: *(schrikt als ze Clementina binnen ziet komen)* Nee hè!... Het is toch nog geen etenstijd zeker?

CLEMENTINA: Nog niet, maar met een half uurtje ben ik wel zover.

DOROTHE: *(tot Ludwina)* Waarom vraag je dat?... Heb je je werk soms weer niet af?

LUDWINA: *(somber)* Nee nog lang niet... Ik moest vandaag 1100 kaarsen maken van moeder-overste, maar ik krijg dat nooit klaar!

BETTINE: *(ziet het ook niet zitten)* Nou, dan ben je niet de enige, want ik krijg al deze flesjes vandaag ook niet afgevuld!

DOROTHE: *(gemeen)* Dan hadden jullie vanmorgen maar vroeger moeten beginnen!

LUDWINA: *(vol onbegrip)* Nog vroeger?... Wij zaten hier verdorie vanmorgen om vijf uur al te werken, maar het is gewoon nooit genoeg tegenwoordig!

CLEMENTINA: *(resoluut)* Zo is dat ja!... Moeder-overste denkt volgens mij dat wij machines zijn, die zij 's morgens om vijf uur aan kan zetten, en die er dan niet meer mee ophouden totdat zij vindt dat ze genoeg verdiend heeft!... *(boos)* Het serpent!

DOROTHE: *(verdedigend)* Zo mogen jullie niet praten over moeder-overste! ... Jullie weten best dat ze er hier alles aan doet om de eindjes aan elkaar te knopen!

LUDWINA: *(boos)* Dat zeg jij elke keer als het over het werk gaat! Maar toen ik hier eenentwintig jaar geleden ben gekomen, hoefde ik maar 300 kaarsen per dag te maken... één jaar geleden waren het er al 850, en nu zelfs 1100! ... Waar is het eind?

BETTINE: Zo is het inderdaad Ludwina! Je moet hier tegenwoordig dag en nacht werken om alles klaar te krijgen, maar vraag niet om een nieuwe korset, want daar is nooit geld voor! *(Ludwina en Clementina knikken instemmend)*

DOROTHE: *(bot)* Nee, natuurlijk is daar geen geld voor!.. Pfff, een korset, wat moet je eigenlijk met zo'n ding?

BETTINE: *(resoluut)* Jij niks!... Maar als ik hier nog lang rond moet

lopen in dat versleten ding, dan hangt mijn voorkomen binnenkort nog slapper dan de wasdraad buiten, en die hangt zowat aan de grond!

CLEMENTINA: (*instemmend*) Precies!... En het is niet alleen een nieuw korset wat je hier niet krijgt, maar ook het eten is tegenwoordig beneden alle peil !

DOROTHE: (*verdedigend*) Daar heb ik anders nog niks van gemerkt hoor!... Neem nou die Parijse aardappeltjes van de afgelopen dagen, die zijn toch heerlijk!?

CLEMENTINA: (*beetje vals*) Dat waren geen Parijse aardappeltjes, Dorothé, het waren gewoon bintjes waar ik de rotte plekken van af had gesneden!

DOROTHE: (*als boven*) Zo erg kan het niet zijn!... Het zal wel meevallen!

CLEMENTINA: Oh ja!... Maar ik weet dan toch zeker, dat die aardappelen die moeder-overste tegenwoordig voor ons meebrengt hè, die hebben meer haren dan de paus, (*maakt vlug een kruisgebaar*) en als ik de zak niet goed dichtknoop dan doen ze zelf de kelderdeur open! (*houdt dan demonstratief een piepklein aardappeltje als bewijs omhoog*) Hier, en zo zijn ze allemaal! Je moet hier zowat een mud aardappelen schillen om één pannetje vol te krijgen! (*gooit boos het aardappeltje in de emmer water*)

DOROTHE: (*verdedigend*) Misschien was de oogst slecht dit jaar, en zijn er gewoon geen betere aardappelen te koop op de markt!

CLEMENTINA: Als dat zo is, dan had ik dat graag eens met mijn eigen ogen gezien, maar als ik aan haar vraag of ik zelf de boodschappen mag doen, dan weet ik al precies wat ze zegt! (*staat op, handen in haar zij en met geheven hoofd*) Zeg, wat denk je wel?... Ik ben hier de baas, ik ga over het geld, en daarom doe ik de boodschappen!... Allemaal ikke, ikke en nog eens ikke!

BETTINE: Ja, ikke ikke, en wij hebben niks om door te slikken!

LUDWINA: Wat vinden jullie ervan, als wij eens een brief zouden schrijven aan kardinaal Koops?

DOROTHE: (*achterdochtig*) Wat voor een brief?

LUDWINA: (*fel*) Een protestbrief natuurlijk, en daarin schrijven we dat we hier als slaven worden behandeld!

CLEMENTINA: (*mee eens*) Ja, en we schrijven ook dat het eten euh... dat het eten euh... euh.....

LUDWINA: (*valt haar bij*) Niet te vreten is!

BETTINE: (*opstandig*) En dat de korsetten tot op de draad versleten zijn, dat moet er ook in! (*het is even doodstil en allen kijken Bettine aan*)

LUDWINA: (*bedenklijk*) Nou? Ik weet niet of we de kardinaal lastig moeten vallen over de toestand van onze korsetten hoor, Bettine?

DOROTHE: Ik vind dat we de kardinaal überhaupt niet moeten lastigvallen met dit soort kleinigheden!

LUDWINA: De meerderheid vindt van wel Dorothe! ... Ik begin er vanavond nog aan.

CLEMENTINA: En ik ga je daarbij helpen Ludwina! (*staat op en pakt haar spullen*) Maar nu ga ik eerst de aardappels opzetten en de sla wassen. (*naar achterdeur*)

BETTINE: Gedverderrie, alweer sla?... Dat is vandaag dan voor de negentwintigste keer op rij!

CLEMENTINA: Nog twee dagen Bettine... Dan is de maand om en beginnen we aan de erwten... dertig keer!

LUDWINA: (*trekt vies gezicht*) Bah, erwten!... Kan dat nu echt niet anders?

CLEMENTINA: (*weer moeder-overste imiterend*) Wat denk je wel? Ik ben hier de baas, ik ga over het geld, en daarom doe ik de boodschappen! (*wil achter af als moeder-overste daar juist binnenkomt. Bettine en Ludwina hervatten hals over kop hun werk*)

M-O: (*streng*) Waarom wordt er hier niet doorgewerkt, zoals ik jullie heb opgedragen?

DOROTHE: (*onderdanig en slijmerig*) Ze zaten weer eens te klagen over het eten moeder, zoals altijd! (*valse blikken van de anderen naar Dorothé*)

M-O: (*tactvol*) Tsja, als jullie nou in plaats van te klagen eens wat harder werkten, dan konden we wel ander eten kopen! Maar nee, klagen, zeuren en zaniken doen jullie veel liever, en daardoor is er geen geld en zonder geld, géén eten!

CLEMENTINA: (*achterdochtig*) Volgens mij is er geld genoeg, alleen wordt het verkeerd uitgegeven! ... Waarom laat u mij de boodschappen niet eens doen?

M-O: (*furieus met handen in haar zij en opgeheven hoofd*) Zeg, wat denk je wel? Ik ben hier de baas, ik ga over het geld, en daarom doe ik de boodschappen, begrepen?

CLEMENTINA: (*nijdig*) Jawel hoor... Het is weer volkomen duidelijk! (*achter af*)

DOROTHE: (*slijmerig*) Wat is ze lastig hè moeder, die Clementina?

M-O: Inderdaad ja, maar haar dagen zijn geteld hier in dit klooster, let maar eens op! (*zeer luid tot Ludwina en Bettine*) En jullie? Waar zitten jullie op te wachten? Werken heb ik gezegd! Nou? (*Bettine en Ludwina gehoorzamen direct ... Dan alleraardigst tot Dorothé*) En jij, Dorothé?... Hoever ben jij met je borduurwerkje?

DOROTHE: *(verontschuldigend)* Ja, sorry hoor moeder, maar vanwege al die toestanden hier ben ik niet veel verder gekomen!

M-O: Geeft niks hoor... Morgen weer beter zeg ik altijd maar... Toch?

DOROTHE: Ik hoop het... *(gebaart dan dat ze moeder-overste even apart wil spreken en samen begeven ze zich tot bij de linker deur... Daar volgt een onverstaanbaar gesprek, waarbij Dorothé steeds gebaren maakt richting Ludwina en Bettine... Na twintig seconden)*

M-O: Zo! Er gaat hier een brief geschreven worden heb ik ontdekt! *(Ludwina en Bettine durven haar niet aan te kijken)* En aan kardinaal Koops nog wel! *(dan heel erg boos)* Van wie kwam dat idee?... Nou?

DOROTHE: *(wijzend naar Ludwina)* Van haar moeder!... Zij was het die.....

M-O: *(zeer streng)* Stil!... *(tot Ludwina)* Goh wat valt me dat van je tegen zeg!... Jij, die ik.....

BETTINE: *(gaat staan en valt moeder-overste in de rede)* Nee!... Niet alleen zij! Wij allemaal zouden die brief schrijven! ... Behalve Dorothé dan hè, want die heeft het te druk met ons te verraden! *(Clementina terug op langs achterdeur)*

M-O: *(gemeen en vol minachting)* Tsjonge jonge wat zielig!... En wie zegt dat de kardinaal jullie gelooft? *(het is even stil totdat Clementina naar voren stapt en resoluut zegt)*

CLEMENTINA: Ik!

M-O: *(minachtend)* Jij?

CLEMENTINA: Ja, ik ja! Want als hij een echte christen is, dan weet hij ook dat er in de bijbel staat "hebt uw naasten lief", maar al wat hier gebeurt, is verre van dat!

M-O: En waarop baseer jij dat?

CLEMENTINA: Op u!... Wij moeten hier werken tot we erbij neervallen, maar we krijgen er nooit iets voor terug!

M-O: *(boos)* Niets voor terug?... Niets voor terug!... En het eten dan?

CLEMENTINA: Eten?... Welk eten?

M-O: Nou, eh, brood, aardappels, groenten eh... en eh...

CLEMENTINA: Ja, ga verder!

M-O: Ik hoef niet verder te gaan, want meer kunnen we niet betalen!

CLEMENTINA: Precies, en dat bedoel ik!... Wij zijn van mening, *(dan twijfelend)* ja behalve Dorothé dan, dat er meer mogelijk moet zijn met het geld dat wij verdienen dan alleen maar brood, aardappelen en groenten!

M-O: *(sceptisch)* Oh ja... zoals wat dan?

CLEMENTINA: Nou, vlees bijvoorbeeld!... Het is minstens tien jaar geleden sinds ik hier voor het laatst een gehaktbal gezien heb!

M-O: Daar hebben we geen geld voor!

LUDWINA: En kaas, voor op de boterham?

M-O: *(boos)* Kaas?!

LUDWINA: Jaha, kaas ja... Dat gele spul dat... *(vraagt dan twijfelend aan Clementina)* Zeg, het was toch geel, hè?

CLEMENTINA: Jawel kaas is, *(bedenkt zich)* sorry, was geel!!

LUDWINA: Precies, en je kon het op je brood doen, dat was nog eens lekker!

M-O: Tsja, helaas, ook daar is geen geld voor!

BETTINE: *(brutaal)* En hoe zit het met de korsetten?... Wanneer krijgen we daar onderhand eens een nieuwe van?

M-O: *(verbaasd)* Is die van jou nou alweer versleten dan?

BETTINE: *(verontwaardigd)* Nee, het is niet alweer versleten, maar nog steeds versleten!... Ik heb verdorie al vijftien jaar dezelfde aan! Met sluitspelden en wasknijpers moet ik de boel bij elkaar zien te houden!

M-O: *(stug)* Mooi, en zolang als dat nog lukt, is er geen enkele reden om een nieuwe te kopen!... Phuh, we kunnen ons geld wel beter besteden!

CLEMENTINA: *(achterdochtig)* Ja, zeker aan die geheime pakketjes die u altijd krijgt!

M-O: *(vinnig)* Daar is niks geheims aan! Die zijn alleen eh... eh... privé, dat zijn ze!

LUDWINA: Als het dan niet geheim is, wat zit er dan in?

M-O: *(omslachtig)* Nou gewoon eh... eh lectuur en zo, dat zit er in!... *(krijgt ingeving)* Oh, en lesmateriaal voor onze stagiaires, dat zit er ook wel eens in!

LUDWINA: Pff... Het is al wel vijf jaar geleden sinds wij hier een stagiaire gehad hebben, maar die pakketjes komen elke week!

BETTINE: Ja, en nog wel per aangetekende post ook!

M-O: Zo doen ze dat bij het bisdom altijd en over stagiaires gesproken, toevallig dat er in augustus weer eentje komt!

CLEMENTINA: *(handen in haar zij)* En waarom weten wij daar weer niks van?

M-O: *(wendt zich tot Dorothé)* Maar dat had ik toch aan jou verteld, Dorothé?

DOROTHE: *(stomverbaasd)* Aan mij?... Ik weet van niks. U hebt alleen verteld van... *(wordt op ernstige toon onderbroken door M-O)*

M-O: Jawel, Dorothé! Ik heb het wel tegen jou gezegd, maar jij bent het vergeten door te geven!

DOROTHE: *(als boven)* Oh jah?

M-O: *(zeer streng)* Jaa! *(geeft Dorothé een por)*

DOROTHE: *(snapt dan de bedoeling)* Goh ja, dat klopt ja. U had het mij wel verteld, maar ik ben het vergeten door te geven!... Zo is het!

M-O: Hier, zien jullie nou wel?... We zitten een beetje krap bij kas, maar we hebben tenminste geen geheimen voor elkaar! En omdat dat zo is lees ik voortaan eerst alle uitgaande post, voordat die verstuurd wordt!... Nog vragen?!

DOROTHE: (*slijmerig*) Ja, hoe heet de nieuwe stagiaire moeder?

M-O: (*kijkt Dorothé boos aan*) Madeleine, maar ook dat had ik al tegen jou gezegd Dorothé! (*links af*)

BETTINE: (*opgelucht*) Zo, die is weg!

LUDWINA: (*boos richting Dorothé*) Ja, en onze kans om ongemerkt een brief te kunnen schrijven is ook weg!! .. Dankzij jou!

CLEMENTINA: Rustig maar Ludwina, onze kans komt nog wel. Laten we nu eerst maar eens wat gaan eten... (*schrikt hevig*) Oei, het eten! Dat was ik helemaal vergeten! (*rent naar achterdeur*) De aardappelen! (*af*)

BETTINE: (*Clementina nawijzend*) Volgens mij eten wij hier vandaag aangebrande Parijse aardappelen!

CLEMENTINA: (*terug op met een rokende pan die ze op de tafel kwakt*) Oh jéé! Wat erg!

LUDWINA: (*nuchter*) En zoals ik het bekijk, eten we alleen maar sla, vandaag!

CLEMENTINA: (*licht het deksel van de rokende pan, blust deze vervolgens met de kan wijwater van Bettine en kijkend in de pan zegt ze teleurgesteld*) ...Gezien de situatie vrees ik dat we alleen maar sla eten vandaag!

LUDWINA: (*tot Bettine*) Nou, wat heb ik gezegd?

DOROTHE: (*bazig*) Dat komt er nu van hè!?... Jullie zitten enkel maar te klagen en daardoor hebben we nu geen fatsoenlijk eten!

BETTINE: (*boos*) Houd jij alsjeblieft je mond dicht ja, want jij hebt al wel genoeg gezegd vandaag!

CLEMENTINA: (*staat op met de pan verbrande aardappelen*) Ik zal kijken of ik de zwarte plekken eraf kan snijden, en dan het overschot wat opbakken, en dan zien we wel! (*loopt richting achterdeur*)

BETTINE: Zullen wij dan alvast onze spullen opruimen en de tafel dekken Ludwina?

LUDWINA: Dat is goed Bettine... (*staat op en gaat aan het werk. Even later vraagt ze aan Dorothé, tegen beter weten in*) Help je ook mee, Dorothé?

DOROTHE: (*klaaglijk*) Nee, vandaag maar niet, want ik heb weer zo'n last van m'n eksterogen! (*voelt met pijnlijk gezicht aan haar voeten*)

BETTINE: (*ongelovig*) Daar was daarstraks anders niets van te merken toen moeder-overste hier was!

DOROTHE: Toen had ik er ook nog geen last van, het is eigenlijk pas

net begonnen!

BETTINE: *(ongelovig)* Hoe kan dat nou toch?... Eksterogen doen niet zomaar ineens pijn... Je hebt er wel of je hebt er geen, dat is nog nooit... *(onderbroken door Ludwina)*

LUDWINA: Laat maar, Bettine... Die eksterogen van haar zijn anders... Die doen alleen zeer als het haar goed uitkomt! *(ruimt verder op en haalt samen met Bettine servies en bestek uit de kast. Dan klinkt er een ouderwetse deurbel van achter)*

DOROTHE: *(springt op en loopt probleemloos richting achterdeur, maar halverwege bedenkt ze zich en zegt al strompelend bij elke stap)* Auw, auw, auw! *(gaat dan achter af)*

BETTINE: Zou dat weer zo'n pakje zijn?

LUDWINA: Grote kans van wel ja!

DOROTHE: *(terug via de achterdeur waarna ze vlug gaat zitten. Dan legt ze een envelop op tafel en voelt weer aan haar voeten)* Het is me toch wat met die eksterogen!... Alsof ze continu met een naald in je voeten steken... zo voelt het!

LUDWINA: *(sceptisch)* Ja ja! *(merkt de envelop op)* Zeg, wat is dat eigenlijk voor een envelop die je daarnet hebt meegebracht?

DOROTHE: *(schrikt)* Oei, bijna vergeten, die is voor moeder-overste! *(staat op)* Aangetekend en wel!... Ik zal hem meteen even afgeven! *(loopt soepel richting linker deur als Ludwina halverwege zegt)*

LUDWINA: Eh, Dorotheé?!

DOROTHE: *(draait zich om)* Jaha?

LUDWINA: *(wijst naar Dorotheé haar voeten)* Je eksterogen!

DOROTHE: Oh ja, goed dat je het zegt. *(gaat strompelend verder, maar ziet dan haar fout in en kijkt even vals achterom naar Ludwina, die minachtend terugkijkt)*

LUDWINA: Pffft, eksterogen!

DOROTHE: *(klopt drie keer op linker deur)* Moeder-overste? *(iets luider)* Moeder-overste, bent u daar?

M-O: *(op strenge toon, vanachter de deur)* Wie is daar, en wat moet je?

DOROTHE: *(gemaakt lief)* Ik ben het moeder, Dorotheé... en ik heb post voor u...

M-O: *(opent de deur en zegt kortaf)* Geef hier dat pakje!

DOROTHE: Pakje?... Maar er is geen pakje moeder, alleen een envelop!

M-O: *(boos)* Wat ik besteld heb, past niet in een envelop!... Weet je zeker dat er geen pakje bij was?

DOROTHE: Jaha, dat weet ik zeker... Er is alleen een envelop.

M-O: *(boos)* Wel verdorie!... Nou, geef maar hier dan! *(pakt envelop)*

DOROTHE: *(onderdanig)* Kan ik verder nog iets voor u doen, moeder?

M-O: Jazeker!... Om te beginnen kun je mij voorlopig met rust laten en ik wil pas weer gestoord worden als er pakketpost is ja!

DOROTHE: (*bang*) Zeker moeder, ik zal mijn best doen moeder, alles wat... (*M-O gooit de deur dicht, waarop Dorothé moedeloos omdraait*) alles wat u zegt, moeder... (*neemt plaats aan de werktafel*)

BETTINE: Wat ben jij toch een ontzettende slijmbal zeg! (*dan Dorothé imiterend*) Zeker, moeder, ik zal mijn best doen moeder, alles wat u zegt moeder! Het is dat je hier zowat geen eten krijgt, maar anders had ik toch aan één teiltje per uur niet genoeg!

DOROTHE: (*confuus*) Mag ik misschien weten waar jij het over hebt?

BETTINE: Ja hoor! (*steekt gebaardlijk haar vinger in de keel*) Daar heb ik het over.

DOROTHE: Jullie zijn gewoon jaloers omdat ik zo goed met moeder-overste op kan schieten!

BETTINE: Oh noem jij dat goed opschieten wat jij net met moeder-overste deed?

DOROTHE: Hoe zou jij het noemen dan? (*Clementina terug van achter met een dienblad eten bij zich. Bettine maakt nogmaals, minachtend, het gebaar met de vinger in haar keel*)

CLEMENTINA: (*ziet dat*) Dat vind ik wel heel erg voorbarig hoor, Bettine! Je hebt niet eens gezien wat ik allemaal klaargemaakt heb!?

BETTINE: Het gaat ook niet over het eten, het gaat om Dorothé daar!

CLEMENTINA: (*resoluut*) Zo... heeft ze weer achter onze rug om met moeder-overste gesproken.

LUDWINA: Ja, en het was weer het bekende recept!... (*imiteert Dorothé opnieuw*) Zeker moeder, ik zal mijn best doen moeder.....

CLEMENTINA: (*neemt over*) Alles wat u zegt moeder!... En Dorothé, hoe reageerde ze vandaag?

DOROTHE: (*met schaamte*) Best wel vreemd eigenlijk... Ze zei dat ze niet meer gestoord wilde worden!

CLEMENTINA: Nee natuurlijk niet, maar dat komt omdat ze al gestoord is!... En verder?

DOROTHE: Ik mag haar nu enkel nog storen als er een pakje komt met de post...

LUDWINA: (*tot Clementina*) Je weet wel! Zo'n pakje met spullen voor de stagiaires, waar er elk jaar minstens honderd van komen!!

CLEMENTINA: Ja ja, zo'n pakje zonder afzender en waar op staat: beslist niet bij de burens afgeven! (*zet pannen e.d. vanaf dienblad op tafel*) Bettine?

BETTINE: Jaha?

CLEMENTINA: (*op tafel kijkend*) Je hebt nog geen messen op tafel gelegd!

BETTINE: Tja, ik wilde eerst even afwachten of we wel wat te snijden hebben vandaag.

LUDWINA: *(wijst naar Dorothe)* Wat dacht je van de sfeer!

CLEMENTINA: *(tot Dorothe)* En jij? ...Heb jij ook nog wat gedaan in de tussentijd?

DOROTHE: Nee ik eh... ik heb last van m'n eksterogen!

CLEMENTINA: *(ongelovig)* Zomaar ineens?

LUDWINA: *(spottend)* Nou dat zit zo, die eksterogen van haar, die kan ze aan- en uitzetten!!

DOROTHE: *(boos)* Onzin!... Ik heb er echt verschrikkelijk veel last van!

CLEMENTINA: Jaha en wij van jou, maar wij doen ook gewoon ons werk!... Nou, nog één keer op en neer naar de keuken en dan kunnen we aan tafel... *(achter af)*

LUDWINA: Ik help je wel even Clementina. *(achter af)*

BETTINE: En ik ook. *(achter af)*

DOROTHE: *(stiekem)* Toch even spieken. *(loopt vlot naar de pannen op tafel, en gluurt erin)* Zo zo, dat valt niet eens tegen. *(op dat moment komt Clementina terug met een dienblad)*

CLEMENTINA: Wat doe jij daar?

DOROTHE: *(geschrokken)* Ik eh... ik wilde ondanks de pijn toch maar even de messen pakken... *(loopt mank naar de kast en zegt bij elke stap)* Auw, auw!

CLEMENTINA: *(terwijl ze nog meer zaken op tafel zet)* Ik dacht altijd dat mensen met zweetvoeten geen eksterogen hadden!

DOROTHE: *(verbaasd)* Heb ik zweetvoeten dan?

CLEMENTINA: Wel, laat ik het zo zeggen, jij houdt hier de herinnering aan oude kaas in elk geval nog levend! *(Bettine en Ludwina terug van achter met nog wat kleinigheden)* Ah, daar is de rest ook al, we kunnen aan tafel.

LUDWINA: *(kijkt in de pan aardappelen)* Bij nader inzien ga ik maar voor het brood vandaag.

BETTINE: *(geeft haar het brood aan)* Alsjeblieft.

LUDWINA: Dank je wel. *(wil het brood snijden maar komt er niet doorheen)* Eh, en de zaag alsjeblieft.

CLEMENTINA: *(pakt een zaag uit de kast en geeft die aan Ludwina)* Alsjeblieft!

DOROTHE: Zaag voor mij ook even een stuk af, Ludwina.

LUDWINA: Oké! *(zaagt met lange halen wat stukken brood af)*

BETTINE: *(boos)* Het is toch onvoorstelbaar met die droge zoi hier altijd! *(kijkt in een schaal)* Eh dit groen-bruine spul Clementina?... Wat is dat?

CLEMENTINA: Dat is de verleden tijd van sla!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto